

L'evolució del nivell de vida dels països està fonamentalment associada a l'evolució de la productivitat dels seus treballadors. Per exemple, si la productivitat del treball creixés a un ritme anual del 2,5%, el nivell de vida es doblaria cada 28 anys, mentre que si el creixement fos de l'1%, caldrien 70 anys per multiplicar per dos la renda per càpita. Per aquest motiu és molt important seguir l'evolució de la productivitat i els seus factors determinants.

En els últims anys la productivitat a la Unió Europea i els Estats Units ha canviat d'una manera radical. Entre el 1990 i el 1995 la productivitat del treball a la UE creixia a un ritme del 2,4%, mentre que als Estats Units ho feia a un 1,2%.

No obstant això, entre el 1996 i el 2000 la situació s'ha invertit: la productivitat nord-americana creix al 2,2% mentre que la dels treballadors de la UE ha passat a créixer l'1,4%. El primer factor que ha estat considerat com a causant d'aquesta situació és la diferència en el pes de les noves tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC) en l'estructura productiva.

El retard tecnològic europeu

José García-Montalvo

Professor del departament d'economia i empresa de la Universitat Pompeu Fabra

Durant els últims 20 anys el ritme d'incorporació de les noves TIC (equips de comunicacions, ordinadors, *software*, etc.) ha estat semblant a la Unió Europea i als Estats Units. No obstant això, el punt de partida de la UE era molt inferior, per la qual cosa no s'ha produït una convergència en el capital tecnològic: les TIC representen una proporció molt superior del sistema productiu nord-americà comparat amb el seu pes en la indústria europea.

Aquest menor pes de les noves tecnologies en l'estructura productiva de la UE fa que la seva contribució al creixement de la productivitat també sigui menor. Mentre als Estats Units la contribució de les TIC al creixement de la

productivitat del treball és d'1,37 punts percentuals, a la Unió Europea aquesta aportació és només la meitat, 0,71 punts.

Amb tot, l'evolució de la contribució de les noves tecnologies a la productivitat no ha estat homogènia entre els diferents països que formen la UE. Irlanda, Holanda i Gran Bretanya s'han caracteritzat per un ràpid creixement del capital tecnològic i una contribució molt important de les noves tecnologies a l'augment de la productivitat. El cas contrari el representen Espanya i Portugal, on la inversió en capital tecnològic és molt baixa i la seva contribució a la productivitat és molt petita.

Alguns analistes han assenyalat que la

disminució de la regulació i l'augment de la flexibilitat del mercat de treball dels Estats Units ha permès a aquesta economia explotar més intensament les noves oportunitats tecnològiques i millorar la seva productivitat.

Malgrat tot, part de la disminució de la productivitat observada a la UE a partir del 1996 deriva de l'increment de la capacitat per crear llocs de treball (fet que fa augmentar el denominador de l'indicador de la productivitat del treball mesurat com a producció per treballador o hora treballada) en comparació amb els Estats Units, que, per contra, van crear molts més llocs de treball que la UE durant el període 1990-95.

Així doncs, culpar les rigideses del mercat laboral de la reducció de la productivitat europea és excessiu: en el curt termini un mercat laboral que crea més llocs de treball pot generar un creixement inferior de la productivitat del treball. En qualsevol cas, la situació actual ha de fer recapacitar els gestors de la política econòmica europea sobre la necessitat d'impulsar amb més intensitat la convergència tecnològica respecte als Estats Units.